

Informatienota voor de raad

Datum 3 oktober 2022

Onderwerp	Eerste bevindingen ganzenbeheerplan
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder A. Spaans

Informant W. de Jong
Afdeling Wijk en Beheermanagement
Telefoon -
Email W.de.Jong@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de eerste bevindingen van het ganzenbeheerplan.

Datum 3 oktober 2022

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

Op 1 februari 2022 heeft het college van Burgemeester en Wethouders besloten het ganzenbeheerplan in uitvoering te brengen en de gemeenteraad hierover te informeren. Op 14 februari 2022 is een raadsdebat gevoerd over het ganzenbeheerplan. Het ganzenbeheerplan is nieuw voor Zwolle en ook nieuw in stedelijke gebieden in Nederland. De aanpak in het ganzenbeheerplan is 'lerend beheren'. Om die reden is een aantal afspraken gemaakt om de effecten van de maatregelen nauwgezet te volgen. Aan de hand van de eerste indrukken (voor eind 2022) kijken we of nieuwe afwegingen op de inzet van maatregelen nodig zijn.

Met het ganzenbeheerplan wordt beoogd om de gans een goede plek in de stad te geven op zodanige wijze dat de overlast als gevolg van de aanwezigheid ganzen voor omwonenden en gebruikers van de openbare ruimte zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit willen we bereiken door een gerichte en diervriendelijke aanpak.

Nu - een broedseizoen verder - willen we de eerste bevindingen delen en bepalen of er bijstelling in de aanpak nodig is. En u als gemeenteraad hierover informeren.

Kernboodschap

Het ganzenbeheerplan heeft als doel de ervaren overlast te verminderen en is diervriendelijk in uitvoering gebracht. Een aantal maatregelen is per direct ingezet. De nestbehandeling is in drie rondes succesvol verlopen. Er zijn 718 nesten en 3.800 eieren behandeld conform de methode waar het insmeren van volgroeide eieren voorkomen wordt. Dat komt er op neer dat 81% van alle waargenomen eieren behandeld konden worden. De groei van het aantal ganzen is hiermee verkleind en een trendbreuk op de extreme groei is hiermee ingezet. Een communicatiestrategie is opgesteld en in uitvoering gebracht. De monitoring is opgezet. In de monitoring worden het aantal behandelde nesten, het aantal behandelde eieren, het aantal aanwezige ganzen in februari en in juli en het aantal meldingen geregistreerd. Fysieke maatregelen zijn genomen. De effecten van de nestbehandeling en aanpassingen van de fysieke ruimte zijn op langere termijn beter zichtbaar. Aan de hand van de monitoring is nu een voorstel gedaan voor het onderzoeken van fysieke maatregelen op ervaren overlastgevend locaties. Het ganzenbeheerplan behoeft geen bijstelling voor 2023.

Toelichting**Nestbehandeling**

De nestbehandeling is door ROVA in drie rondes uitgevoerd. Uit de tellingen van de nesten en eieren is te herleiden dat er gemiddeld 6-7 eieren per nest gelegd worden. In 81% van de waargenomen eieren konden de eieren ook behandeld worden. Om het natuurlijke broedproces van de gans niet te verstoren – en daarmee de kans dat er weer nieuwe eieren gelegd worden – is de aanpak om altijd 1 ei in het nest te laten. Daarnaast zijn alle eieren gecontroleerd of het ei al volgroeid was. Een volgroeid ei wordt niet behandeld.

Jaar 2022 Soort gans	Aantal nesten	Aantal eieren geteld	Aantal eieren behandeld
Canadese gans	364	2.182	1.739
Grauwe gans	340	2.379	1.945
Overige (Nijlgans/Bonte)	14	130	116
Totaal	718	4.691	3.800

Datum

3 oktober 2022

De nestbehandeling is succesvol te noemen door de reductie (van 81%) van de kans dat een ei tot een gans wordt uitgebreed. Hiermee nemen de aantallen ganzen niet zo hard toe als in de vorige periode(n).

Fysieke maatregelen

Op de hotspotlocaties zijn maatwerkgerichte maatregelen genomen. De eilandjes bij Winkelcentrum Stadshagen en Ittersumerpark zijn in passende hekken gezet. Hierdoor broeden ganzen niet meer op deze plek. Een aantal gazons is ingezaaid met speciaal graszaad die ganzen niet lekker vinden. Dit is onder andere uitgevoerd in Twistvlietpark en ligweide van de Milligerplas. Het speciale graszaad wordt in het volgende groeiseizoen (voorjaar van 2023) herhaald zodat de gewenste grassdichtheid gerealiseerd kan worden. Dit moet er toe leiden dat ganzen op andere plekken gaan foerageren. Een voetenhek is geplaatst bij Milligerplas. Rondom de schaatsvijver van Dobbe worden nog nadere maatregelen genomen. Aan de Zwartewaterallee wordt een proef gedaan met het inplanten van vlasplanten. De ganzen vinden vlasplanten niet fijn en dat moet de ganzen weerhouden zich op deze plekken te begeven.

Communicatie

De communicatiestrategie is uitgevoerd. Een bewonersavond heeft plaats gevonden waar naast uitleggen van de aanpak ook geluisterd is naar de behoefte van de bewoners. Dit heeft op onderdelen geleid tot aanpassing van het nemen van fysieke maatregelen.

Op de website van gemeente Zwolle is een aparte [pagina](#) ingericht over ganzen.

Bij de Stadshoeve en in Commissarissenlaan zijn gesprekken gevoerd en meer uitleg gegeven over het gedrag van ganzen. We monitoren gezamenlijk wat naar de toekomst toe nog gewenst om aanvullende maatregelen te nemen.

Op 25 locaties hebben wij informatieborden geplaatst met de oproep om de ganzen niet te voeren. Het voeren van bijvoorbeeld brood aan ganzen leidt er toe dat de keel van de gans vetter wordt en daardoor meer lawaai maakt.

Monitoring

De monitoring is opgezet. Door de monitoring kunnen de eerste analyses gemaakt worden. De monitoring geeft inzicht in de aantallen en locaties van de ganzen. Hierdoor kunnen we gericht komen tot het treffen maatregelen. De juiste maatregel op de juiste plek. De monitoring wordt uitgevoerd op de nestbehandeling (zie hierboven), op het aantal ganzen en het aantal meldingen (zie hieronder).

Tellingen ganzen

Uit de zomer- en wintertelling is goed waar te nemen dat de aantallen Canadese en Grauwe gans met honderden is toegenomen. Het aantal ganzen is weliswaar wel toegenomen, maar de verwachting is dat de groei nu geremd is en niet exponentieel doorgroeit. Om dit feitelijk aan tonen is langere monitoringsduur nodig.

De zomer -en wintertelling mogen niet met elkaar vergeleken worden. De Grauwe gans trekt in de zomer meer naar de buitengebieden en de Canadese blijft meer in het stedelijk gebied. Beide tellingen geven echter wel een goede indicatie van de aantal aanwezige ganzen in onze stad.

Datum 3 oktober 2022

Telperiode Soort gans	Februari 2021 <i>Duke Faunabeheer</i>	Februari 2022 <i>ROVA ism SOVON</i>		Juli 2021 SOVON	Juli 2022 SOVON
Canadese gans	1.054	1.549		850	1.496
Grauwe gans	620	1.060		1.500	1.709
Overige (Nijlgans/Bonte)	128	95		150	337
Totaal	1.802	2.704		2.500	3.392

Aantal meldingen

Het aantal meldingen is licht afgenomen. De aanname is dat de afname te verklaren is doordat bewonersavond is geweest met de bewoners die de meeste overlast ervaren. Op die plekken zijn de eerste maatregelen genomen. Hierdoor is het meerdere keren doen van een melding gereduceerd.

Telperiode	2021	2022
Melding		
Aantal meldingen	92	52
Aantal melders/locaties	34	39

Consequenties

Door de genomen maatregelen en monitoring is een goed beeld ontstaan op welke locaties overlast ontstaat. De volgende locaties worden nader onderzocht of het treffen van fysieke maatregelen zinvol is:

- Verhulststraat (Holtenbroek)
- Akkerbergplein (Zuid)
- Staatsecretarislaan (Zuid)
- Vroommarke (Zuid)
- Waterviolier – Zomertalinghof (Stadshagen)

Financiën

In 2022 was €100.000 beschikbaar gesteld om maatregelen te nemen. De besteding is (afgerond) als volgt geweest:

Maatregel	Kosten
Nestbehandeling	€30.000
Fysieke maatregelen op 10 hotspots	€55.000
Monitoring (tellingen en opbouw systeem)	€10.000
Communicatie	€5.000
Totaal	€100.000

De verwachting is dat voor 2023 het budget van €100.000 opnieuw nodig is. Naar verwachting verschuift de verdeling. Er gaat meer uitgegeven worden aan het nemen van fysieke maatregelen. De kosten voor monitoring, communicatie en nestbehandeling zullen iets gaan dalen. Voor deze onderdelen was in 2022 ontwikkeling nodig, die in 2023 niet nodig is.

Datum 3 oktober 2022

Communicatie

De eerste bevindingen worden gecommuniceerd met inwoners. De website wordt bijgewerkt met de laatste informatie uit de eerste bevindingen. In het voorjaar 2023 wordt opnieuw een bewonersavond georganiseerd.

Vervolg

Tegen de zomer van 2023 wordt opnieuw de balans opgemaakt van de effecten van de genomen maatregelen.

In begrotingsaanvraag voor 2024 en verder wordt waarschijnlijk een aanvraag gedaan om de inzet van nestbehandeling, communicatie en monitoring te continueren.

Uit de monitoringsanalyse (na het voorjaar van 2023) komt het inzicht of de inzet van fysieke maatregelen nog verder nodig is.

Openbaarheid

Geen beperkingen.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer